08/03/2022

Οι Μικρασιάτες στην Επανάσταση του 1821

/ Ενορίες

Συνεχίστηκε την Καθαρά Δευτέρα 7 Μαρτίου, με την 5η διαδικτυακή συνάντηση, η σειρά παρουσιάσεων, με γενικό τίτλο «Η ιστορία της Μικράς Ασίας», που πραγματοποιείται κάθε Δευτέρα, στο πλαίσιο των Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…».

Η συνάντηση είχε θέμα «Τουρκοκρατία – Η δύναμη των Μικρασιατών και η συμμετοχή τους στην Επανάσταση του 1821». Τη σειρά επιμελείται η Αρχοντία Παπαδοπούλου, Ιστορικός, Φιλόλογος, Πρόεδρος της Ενώσεως Μαγνησίας Μικράς Ασίας.

Το Σεμινάριο είναι ανοιχτό σε όλους και η παρακολούθηση του γίνεται μόνο διαδικτυακά, μέσα από το κανάλι του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» στο YouTube.

Ο 19ος αιώνας είναι σημαντικότατος για τα ευρωπαϊκά πολιτικά και κοινωνικά θέματα. Η Ευρώπη απαρτίζονταν από πολυεθνικά απολυταρχικά κράτη, που είχαν τα ίδια χαρακτηριστικά με την οθωμανική αυτοκρατορία, που ήταν κι αυτή ένα μεγάλο πολυεθνικό κράτος. Όμως βρίσκονταν απέναντι της και προσπαθούσαν να υπάρχει μία λυκοφιλία, για να απομυζούν από τον σουλτάνο, τα οικονομικά προνόμια που ήθελαν για τα δικά τους κράτη.

Τον αιώνα αυτόν, παρατηρείται η αφύπνιση της εθνικής συνείδησης των λαών που καταπιέζονταν από τα μεγάλα αυτά κράτη και να αντιλαμβάνονται ότι κάθε λαός έχει τα δικά του χαρακτηριστικά. Το 1815, οι δυνάμεις Αγγλία, Ρωσία, Αυστρία, Πρωσία και Γαλλία, δημιουργούν την Ιερά Συμμαχία, που έστελνε δικά της συμμαχικά στρατεύματα, για να καταστείλουν τις διάφορες κοινωνικές επαναστάσεις και αναταραχές που ήταν σε εξέλιξη.

Στον μικρασιατικό χώρο, κάτω από το πέλμα του φοβερού δυνάστη, οι Έλληνες προσπαθούν να ξεπεράσουν τα πνευματικά και εκπαιδευτικά όρια της εποχής, και να πρωτοτυπήσουν με την ίδρυση μεγάλων σχολείων και σχολών, σε ολόκληρη την Μικρά Ασία. Τα σχολεία ιδρύθηκαν με την συναίνεση και συμπαράσταση της Εκκλησίας, από πλούσιους έμπορους και αστούς, που τα εξόπλισαν με τα, τελευταίου τύπου, εποπτικά μέσα και όργανα.

Εκτός από τα εκπαιδευτήρια, έχουμε και μία άλλη τομή στην τουρκοκρατία, που είναι τα τυπογραφεία και οι βιβλιοθήκες, από έναν υποτελή λαό, που τα τολμούσε μέσα στην καρδιά της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Και αυτό καταδεικνύει, μαζί με τα σχολεία, ότι οι Έλληνες προετοίμαζαν τα παιδιά τους και τους νέους, για να γίνουν ελεύθεροι και φιλελεύθεροι πολίτες.

Εν πολλοίς, η επανάσταση του 1821, προετοιμάστηκε στην Μικρά Ασία και η Φιλική Εταιρεία, είχε πολλά μέλη που δρούσαν σε αυτήν, όπως στον Πόντο, στην Πισιδία, την Καππαδοκία και αλλού. Γιατί υπήρχε ισχυρό οικονομικό υπόβαθρο, ακμαία πνευματική ζωή, και ήταν ασίγαστη η επιθυμία για εθνική απελευθέρωση. Ο Πόντιος Αλέξανδρος Υψηλάντης άνοιξε την αυλαία της επανάστασης και ο αδερφός του Δημήτριος θα την κλείσει το 1829, με την τελευταία μάχη του αγώνα, στην Πέτρα Βοιωτίας.

Όταν άρχισε η επανάσταση στην Πελοπόννησο, άρχισαν και τα φοβερότατα

αντίποινα, στους μικρασιατικούς ανυπεράσπιστους πληθυσμούς. Απαγχονίζεται ο Εθνάρχης Πατριάρχης Γρηγόριος Ε’, ρημάχτηκε όλη η βασιλεύουσα, σφαγιάστηκαν χιλιάδες άνθρωποι, καταστράφηκαν ναοί, σπίτια, σχολεία, καταστήματα. Συνελήφθησαν και σφαγιάστηκαν Επίσκοποι, Ιερείς, Μοναχοί, Διδάσκαλοι και όποιος ήταν Έλληνας, πλούσιος ή φτωχός, ακόμα και διερχόμενοι Έλληνες έμποροι από την Κωνσταντινούπολη.

Τα αντίποινα ξεσήκωσαν ένα κύμα αναταραχής στη Ρωσία, ο Τσάρος εξαγριώθηκε και έστειλε στρατεύματα στα σύνορα με την Τουρκία και απειλήθηκε πόλεμος. Ενώ η Ιερά Συμμαχία, ήθελε να στείλει συμμαχικά στρατεύματα για να διαλύσουν την ελληνική επανάσταση. Την επανάσταση έσωσε ο Ιωάννης Καποδίστριας, όταν έπεισε τον Τσάρο να δηλώσει ουδετερότητα και αυτό αναχαίτισε τα υπόλοιπα απολυταρχικά κράτη και διασώθηκε ο αγώνας.

Οι Τούρκοι, κάθε φορά που υπήρχε μία επιτυχία της ελληνικής επανάστασης, έκαναν αντίποινα και σε μία πόλη της μικρασιατικής περιοχής, οδηγώντας τους Μικρασιάτες στην επαναστατημένη Ελλάδα.

Τα δίκαια του ελληνικού αγώνα, δεν θα ήταν γνωστά αν δεν υπήρχαν μερικοί άτυποι πρεσβευτές, όπως οι πολιτικοί Φαναριώτες που υπερασπίζονταν τους Έλληνες, οι οποίοι στις διαμεσολαβήσεις τους με τους δυτικούς και τον σουλτάνο, τους ενημέρωναν για τα ελληνικά θέματα. Ακόμη Μικρασιάτες πρεσβευτές ήταν στις παραδουνάβιες περιοχές οι Φαναριώτες βοεβόδες, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης και ο Αδαμάντιος Κοραής.

Όσοι Έλληνες έφυγαν από την Μικρά Ασία για να κατέβουν στην επανάσταση, δημεύτηκαν οι κινητές και ακίνητες περιουσίες τους, σφαγιάστηκαν οι συγγενείς τους ή πωλήθηκαν στα σκλαβοπάζαρα. Εκτός από τους στρατιώτες που ήρθαν και πολέμησαν, υπήρχαν και άλλοι που βοήθησαν στον πολιτικό στίβο. Πολλοί Μικρασιάτες πήραν αριστεία, χρυσά, αργυρά και χάλκινα μετάλλια του αγώνα, κι επειδή πολλοί συμμετείχαν στην επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου για το Σύνταγμα, για την κίνηση τους αυτή και την πίστη στην πατρίδα, πήραν και άλλα μετάλλια.

‘Όταν έγινε η απελευθέρωση, οι Έλληνες αγωνιστές, μεταξύ αυτών και οι Μικρασιάτες, παραγκωνίστηκαν από την βαυαροκρατία. Δημιούργησαν κοινότητες για να μπορέσουν να ζητήσουν τα δίκαια τους και να ζήσουν όλοι μαζί. Πολλοί Μικρασιάτες επέστρεψαν απογοητευμένοι στις ιδιαίτερες πατρίδες τους, με κίνδυνο της ζωής τους, και η οθωμανική αυτοκρατορία τους δέχτηκε, γιατί αυτοί θα ανασύσταιναν την οικονομική της δύναμη.